

ISSN:2459-1149

Article Type
Research Article

Received / Makale Geliş
05.06.2020

Published / Yayımlanma
09.08.2020

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.1962>

Dr. Öğretim Üyesi Neşe BÖRÜ
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Eğitim Yönetimi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Fakültesi, Nevşehir / TÜRKİYE

Citation: Börü, N. (2020). Eğitim fakültesi öğrencilerinin vatanını sevme nedenleri. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(58), 2231-2235.

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN VATANINI SEVME NEDENLERİ

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, eğitim fakültesi öğrencilerinin vatanını sevme nedenlerini belirlemektir. Böylelikle ülkemize dair vatan sevgisi nedenlerine bir ölçüde ulaşılmaya hedeflenmektedir. Olgu-bilim desenine göre nitel olarak gerçekleştirilen bu araştırmanın katılımcılarını, eğitim fakültesinde farklı sınıf düzeylerinde ve bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya toplamda gönüllü olarak 210 öğrenci katılmıştır. Araştırma verileri, Google formda paylaşılan açık uçlu soru ile elde edilmiş olup, betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonunda, vatanını sevme nedenleri olarak en çok yuva, minnet, bağlılık-aidiyet, bağımsızlık, ana, geçmiş ve gelecek gibi kavramlar öne çıkmıştır. Bu bulgular öğrencilerin eğitim süreçlerine katkı sağlayabileceği gibi, ülkemizin vatan sevgisi profiline ilişkin bir resim sunar.

Anahtar Kelimeler: Vatanseverlik, eğitim fakültesi, öğretmen adayları

THE REASONS FOR PATRIOTISM OF THE STUDENTS IN FACULTY OF EDUCATION

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the reasons for the love of the homeland from the perspective of education faculty students. In this way, it is aimed to reach to some extent the reasons for the love of homeland. Participants of this phenomenological research are the students studying at different grade levels and departments in the faculty of education. A total of 210 students participated in the study voluntarily. The research data were obtained with the open-ended question shared on google form and analyzed by descriptive analysis technique. It has been revealed that there are concepts such as gratefulness, loyalty-belonging, independence, past and future. This research has reached the reasons for pre-service teachers' love of homeland. These findings may contribute to the education of students or provide a picture of the love of the homeland.

Keywords: Patriotism, the love of homeland, teacher candidates, pre-service teachers

1. GİRİŞ

Vatanseverlik genellikle bir kişinin ülkesine olan bağlılığı olarak tanımlanır (Wang, Khoo, Goh, Tan & Gopinathan, 2006). Bu bağlılık belirli bir şeye karşı olan duygusal bağlılıktan gelmektedir. Vatanseverliğin nedenlerini belirleme, ülkelerin neye benzediği ile ilgili değildir, ülkeleri sevmenin içsel ve araçsal kazanım ve kayıplarının neler olabileceğiyle ilgilidir (Hand, 2011). İnsanların vatan sevmeye duygularının altında farklı nedenler yer alabilir. Bunlardan biri ulusu ve ulusunun başarılarıdır. Ayrıca kişiler sosyal çevrelerinde kendini ne kadar bulursa o kadar ülkelere yönelik sevgileri gelişir (Wolak & Dawkins, 2016).

Kişilerin vatanseverlik algıları üzerinde ülkenin/hükümetin vatandaşlarının menfaatlerini ne ölçüde yansıtmış olduğu da etkili olur. Yüksek derecede demokratik ülkelerde bile bireyler, hükümetin bireylerin menfaatini ne ölçüde temsil ettiğinden etkilenebilir. Bir kişi hükümetin onun çıkarlarıyla dikkatlice ilgilendiğini hissettiğinde, kişi kendisini ülkenin önemli bir üyesiymiş gibi hissedebilir. Sonuç olarak hükümetlerin, bireylerin çıkarlarını temsil etmesi gerekir ve hükümetler bireylerin vatanseverlik algısı üzerinde pay sahibidir. Kişiler, ülkesine anlamlı bir katkıda bulunduğunu hissettiği zaman da

aidiyet hissi artabilir. Örneğin bu katkılar; topluma hizmet, kamu liderliği veya diğer aktivitelerle ilgili olabilir. Kişi ülkesine çalışmalarıyla ne kadar fazla katkıda bulunduğunu hissederse onun ülkesine olan aidiyet hissi artabilir. Kişilerin katılımı hükümet veya sosyal engellere takıldığında vatanlarına olan aidiyet hisleri zayıflayabilir (Druckman, 1994; Ishio, 2010). Ülkelerin kişilere eşit bir şekilde davranması, kişilerin vatanlarına karşı güçlü bir aidiyet hissini oluşturmasını sağlarken; kişilerin önyargılara ve ayrımcılıklara maruz kalması, vatanlarına duydukları aidiyet hissini azalmasına sebep olabilir. Kişiler daha fazla yarar ve daha az zarar elde ettikleri bir ülkeye karşı da daha fazla aidiyet, vatanseverlik hissi duyabilirler (Ishio, 2010).

Karşılaşılan koşullar grupla kurulan bağın azalmasına veya artmasına neden olabilir. Gruplar bireyin ekonomik, sosyokültürel ve politik ihtiyaçlarına cevap verdiği takdirde bireylere güvenlik, bağlılık ve prestij hissi verir. Bununla beraber herhangi bir gruba duyulan bağlılık, kimi zaman bireylerin diğer gruplara düşmanca tavırlar takınmasına da neden olabilir. Grup problemlere çözüm üretebiliyorsa, başarılıysa ve üyelerine statü kazandırabiliyorsa, bireyler için çekici ve duygusal bağ kurmasına olanak sağlayan niteliktedir (Druckman, 1994).

Sosyal kimlik, kişinin benlik algısının bir parçasını oluşturur. Bireylerin sosyal kimlikleriyle ilgili değerlendirmesi bir nevi onun öz-değerlendirmesidir. Sonuç pozitif olduğu takdirde bireylerin kendilerine duydukları değer ve saygı artar. Dolayısıyla bireyler üyesi oldukları grupların başarısından gurur duyarlar ve vatanseverlikle ilgili inançları gelişir. Vatanseverlikle ilgili inançlar grup üyeliğinin önemli bir ögesidir. Bireyler arası, grup ve grubun yaşadığı yere olan bağın yapıştırıcısı gibidir. Grupla ilgili olarak hissedilen bağlılık, sevgi, ilgi, özveri ve gurur gibi duygular etnografik grubun gelişmesinin ayrılmaz bir parçasıdır (Bar-Tal, 1993). Sosyal kimlik teorisine göre bireyler, pozitif sosyal kimlik algısını elde etmek ve korumak isterler. Pozitif sosyal kimlik algısına, iç ve dış gruplar arasında yapılan kıyaslamalar neticesinde ulaşılır. İç grup, kıyaslanan dış gruplardan üstün olması durumunda pozitif bir nitelik kazanır. Pozitif kimlik memnun edici olmadığı zaman bireyler buldukları gruptan ayrılır ve daha pozitif olarak algıladıkları grupların içine dahil olurlar (Lay & Purta, 2001).

Bir ülkedeki farklı ırksal/etnik gruplar arasındaki vatanseverlik algısındaki farklılıkları açıklamaya çalışan grup hakimiyeti yaklaşımına göre; baskın ırksal/etnik gruplar, orantısız bir şekilde pozitif sosyal değerlere veya insanların ulaşmak için çabaladığı tüm materyaller ve sembolik şeylere sahiptir. İkincil ırksal/etnik gruplar ise negatif sosyal değerlere sahiptir ki bu durumlar düşük güç ve sosyal statü, yüksek riskli ve düşük statülü işler, nispeten yetersiz sağlık bakımı, yetersiz beslenme, mütevazı veya zor durumdaki evler, hapis veya ölüm cezaları gibi negatif şiddetli yaptırımlara maruz kalmadır. Bu yaklaşımı savunanlara göre, değerli kaynaklara daha fazla sahip olan baskın ırksal/etnik gruplar güçlü vatanseverlik algısına sahip olmaya eğilimliyken ikincil ırksal/etnik gruplar zayıf vatanseverlik algısına sahip olmaya eğilimlidir (Ishio, 2010).

Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin vatanını sevme nedenlerini belirlemektir. Böylece ülkemize has vatan sevgisinin nedenlerine bir ölçüde ulaşılmış olacaktır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma nitel araştırma yöntemine dayalı olarak hazırlanmıştır. Araştırmanın deseni ise olgu-bilimdir. Olgu-bilim deseni üzerine yapılandırılan araştırmalarda, bireylerin belirlenen olgulara dair yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmak amaçlanır (Yıldırım & Şimşek, 2011).

2.1. Katılımcılar

Araştırmanın katılımcılarını, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi eğitim fakültesinde farklı sınıf düzeylerinde ve bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya toplamda gönüllü 210 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1.'deki gibidir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Demografik Bilgiler		N
Cinsiyet	Kadın	159
	Erkek	46
Bölüm	Türkçe	71
	İlköğretim Matematik	62
	Fen Bilgisi	37
	Sosyal Bilgiler	30
	İngilizce Öğretmenliği	10
Kitap Okuma Sıklığı	Ayda 1	88
	Ayda 2	71
	2 ayda 1 civarı	41
	Hiç okumam	10
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	117
	Lise ve dengi	30
	Ortaokul	22
	Okuryazar değil	18
	Lisans	14
	Okuryazar	9
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	92
	Lise ve dengi	44
	Lisans	35
	Ortaokul	32
	Okuryazar	6
	Okuryazar değil	1

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırmaya katılan tüm öğrencilere Google anket üzerinden “Bir insan vatanını neden sever?” açık uçlu sorusu sorulmuştur.

2.3. Analiz

Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Yıldırım & Şimşek’e (2011) göre betimsel analizde bir çerçeve oluşturulur, tematik çerçeveye göre veriler işlenir, bulgular tanımlanır ve yorumlanır. Ayrıca doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Buna göre araştırmaya verilen tüm yanıtlar Excel programına aktarıldıktan sonra öncelikle tek tek okunmuştur. Daha sonra verilen cevaplar belirlenen uygun tema altında toplanarak işlenmiş, doğrudan alıntılara yer verilmiş ve yorumlanmıştır. Bu süreç iki araştırmacının kontrolü ile sağlanarak araştırmanın güvenilirliği sağlanmıştır.

3. BULGULAR

Verilerin analizi neticesinde öğrencilerin vatanını sevme nedenlerini ifade eden 25 kod bulunmuştur. Bu kodlar ‘eğitim fakültesi öğrencilerinin vatanını sevme nedenleri’ teması altında toplanmıştır. Bazı öğrencileri ifadesi anlamsız bulunduğu için bulgulara dahil edilmemiştir. Toplamda 178 öğrencinin vatanını sevme nedeni araştırmanın bulgusu olarak kabul edilmiştir. Bazı öğrencilerin yanıtları iki kod için de geçerli olabilmektedir. Bu kodlar ve frekans değerleri Tablo 2’deki gibidir. Tablo 2’nin altında, öne çıkan kodlara ilişkin alıntılara yer verilmiştir.

Tablo 2. Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Vatanını Sevme Nedenleri

Kodlar	f	Kodlar	f	Kodlar	f
Yuva	44	Geleceği	5	Öğretilmiş sevgi	3
Minnet	27	Kültürün devamı	5	Millet olabilmek	2
Bağlılık, aidiyet	22	Dini değerler	4	Milletin devamlılığı	2
Vatan her şeydir	16	Geçmiş	3	Zorunluluk	2
Bağımsızlık	10	Namus	3	Kader	1
İnsani içgüdü, doğuştan	6	Sorumluluk duygusu	3	Koşullu sevgi	1
Ana	6	İlerlemek	3	Millet sevgisi	1
Geçmiş ve geleceği	6	Birlik, beraberlik	3	İrkin devamı	1

“Yuva” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P15: “Vatan o insanın yuvasıdır.”

P22: “Çünkü bu vatan bizim yuvamız.”

“Minnet” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P96: “Ona minnettar olduğu için ve Atasının emaneti olduğu için.”

P82: “Bu vatan kolay kazanılmadı hiçbir ülkenin bizim gibi tarihi yoktur.”

P103: “Atalarımızın kanlarıyla kazandığı toprakları sevmeli korumalıyız.”

“Bağlılık, aidiyet” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P36: “Ait olma duygusu, insanları vatanına bağlar.”

P95: “İnsan aidiyet duygusu olan bir canlıdır ve doğup büyüdüğü topraklara aidiyet”

“İnsani içgüdü, doğuştan” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P35: “İnsan doğup, duyduğu toprakları sevme içgüdüüne sahip bence.”

“Vatan her şeydir” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P5: “Çünkü vatan her şeyi içinde barındıran bir olgudur.”

P6: “Çünkü Vatan her şeydir. Onsuz bir şey tam olamaz.”

“Bağımsızlık” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P65: “İnsan vatanını sever çünkü vatan özgürlük, bağımsızlık kısacası insan için her şey demektir.”

P17: “Vatan olmazsa özgürlük de olmaz.”

“Zorunluluk” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P81: “mecburiyetten”

“Kader” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P185: “Burada yaşadığı için. Coğrafya kaderdir.”

“Koşullu sevgi” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P23: “Adaletli olduğu için”

“İrkin devamı” ile ilgili katılımcıların ifadeleri:

P13: “Vatansız, yurtsuz bir millet yok olmaya mahkumdur. Dolayısıyla sırf bir ırkın soyunu devam ettirmesi için bile vatan sevilbilir.”

4. TARTIŞMA, YORUM VE SONUÇ

Araştırmanın katılımcıları olan eğitim fakültesi öğrencilerinin bir kısmı (44), vatanını yuvası olarak gördüğü için sevmektedir. Bu vatan sevgisi nedeni katılımcıların belirtmiş olduğu diğer nedenlere kıyasla en yüksek olanıdır. Katılımcıların bir kısmı (27) ise geçmişte vatanın korunmasında hizmet etmiş olan ataları veya canını vermiş olan şehitlere minnet borcundan ötürü sevilmesi gerektiğini düşünmektedir. Başka katılımcılar (22) ise vatanına bağlılık, aidiyet hissettiği için vatanını sevmektedir. Ersoy ve Öztürk (2015) tarafından yapılan bir çalışmada da vatanseverlik kavramının bağlılıkla ilişkilendirildiğine dair bulgular vardır. Bar-Tal (1993), grupla ilgili olarak hissedilen bağlılığı etnografik grubun gelişimi olarak görür. Bu çalışmada vatan her şeydir, vatan olmazsa hiç bir şeyin anlamı yok diyen katılımcıların (16) sayısı da araştırma bulgularına göre dikkate değerdir. Vatani bağımsızlıkla eşleştiren, bu sebeple vatanın sevilmesini düşünen katılımcılar (10) da vardır.

Vatani anne veya namus olarak gören, vatan sevgisinin doğuştan geldiğine inanan, vatani bireyin geçmiş ve geleceği olarak gören, vatani kültürün devamı olarak gören, vatan sevgisini dini bir değer olarak gören

katılımcılar da vardır. Bazı katılımcılar vatani millet sevgisi, milletin birlik ve beraberliği için sevmektedir. Bu olgular onların vatan sevgilerinin nedenidir. Diğer katılımcılara kıyasla bazı katılımcıların yanıtları anlamca daha farklı olabilir. Örneğin bir katılımcı vatan sevginin öğretildiğini düşünmektedir. Başka bir katılımcı adalet olursa vatanını sevdiğini, iki katılımcı vatani zorunluluktan sevdiğini, bir katılımcı ise ırkın devamı için vatanını sevdiğini söylemektedir.

Sonuç olarak, öğrenciler vatan sevgilerini daha ziyade yuva, anne, minnet, geçmiş, gelecek, birlik beraberlik, namus gibi ifadelerle tanımlamıştır. Bu ifadelerin anlamları göz önünde bulundurulduğunda araştırmanın literatüründen daha farklı olduğu kanısına varılabilir. Çünkü bu araştırmanın literatürü incelendiğinde (Wolak & Dawkins, 2016; Hand, 2011; Ishio, 2010; Meier-Pesti & Kirchler, 2003; Lay & Purta, 2001; Druckman, 1994; Bass, 1981; Stogdill, 1974), vatan sevgisi; elde edilen menfaatler, kazanılan sosyal kimlik, ülkesiyle gurur duyma, politik süreçlerin bireylerin menfaati üzerine etkileri gibi algılar üzerine odaklanırken, bu araştırma da elde edilen bulgular daha ziyade vatani bir aile ve atalarına duyulan gönül borcu gibi manevi duygular üzerinde durur. Hatta vatani her şey olarak gören katılımcılar da vardır. Ayrıca araştırmaya katılan öğrencilerin demografik yapısı dikkate alındığında sosyo-ekonomik düzeyi çok yüksek değildir. Bu bağlamda Ishio'ya (2010) göre vatan sevgilerine dair algıları olumsuz ve maddesel kayıplarla ilgili olmalıdır. Oysa katılımcıların görüşleri daha ziyade olumlu manevi değerler üzerinedir. Nispeten daha az sayıda katılımcı vatan sevgisinin öğretildiğini, adalet olursa vatanını sevdiğini ve ırkın devamı olarak gördüğünü ifade etmektedir. Her ne kadar bu araştırma ulaştığı katılımcılar çerçevesinde bireylerin vatan sevgisi nedenlerine ulaşılmış olsa da bu araştırma bireylerin vatandaşlık eğitimi üzerine katkı sağlamanın yanı sıra ülkemizin vatan sevgisi profiline ilişkin de bir resim sunar.

KAYNAKÇA

- BAR-TAL, D. (1993). Patriotism as fundamental beliefs of group members. *Politics and the Individual*, 3(2), 45-62.
- DRUCKMAN, D. (1994). Nationalism, patriotism, and group loyalty: A social psychological perspective. *Mershon International Studies Review*, 38, 43-68.
- ERSOY, A. F. & Öztürk, F. (2015). Bir vatandaşlık değeri olarak yurtseverlik: sosyal bilgiler öğretmen adaylarının algısı. *İlköğretim Online*, 14(3), 192-218.
- HAND, M. (2011). Should We Promote Patriotism in Schools? *Political Studies*, 59(2), 328-347. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9248.2010.00855.x>
- ISHIO, Y. (2010). Social bases of American patriotism examining effects of dominant social statuses and socialization. *Current Sociology*, 58(1), 67-93.
- LAY & PURTA (2001). Patriotism and Political Participation Among Russian and American Adolescents. <http://www.bsos.umd.edu/gvpt/apworkshop/lay-torney-purta.pdf>
- WANG, C. K. J., KHOO, A., GOH, C. B., TAN, S. & GOPINATHAN, S. (2006). Patriotism and national education: Perceptions of trainee teachers in Singapore. *Asia Pacific Journal of Education*, 26(1), 51-64.
- WOLAK, J. & DAWKINS, R. (2016). The Roots of Patriotism Across Political Contexts. *Political Psychology*, 38(3), 391-408. doi:10.1111/pops.12363
- YILDIRIM, A. & ŞİMŞEK, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.